

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:		FELELŐS SZERKESZTŐ:	FŐMUNKATÁRS:	Hirdetési díjak	
Egész évre	4 forint	HOLBESZ JÓZSEF.	BARTOS GYULA.	Egész oldal	25 frt — kr.
Fél évre	2 " "	KIADÓ:		Fél oldal	14 " "
Negyed évre	1 " "	A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.		Negyed oldal	8 " "
Egyes szám ára 10 krajczár.				Nyelczad oldal	5 " "
— Nyilttér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —				Tizenhatod oldal	2 " 50 "
SZERKESZTŐSÉG:				Legkisebb hirdetés	1 " 20 "
Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.				KIADÓHIVATAL:	
				Kispest, Zrínyi-utca 22. szám.	

Iskola-ügyünk.

Községünk rohamos fejlődése, mely minden téren nyilvánul, a művelődésnek alapját és tüzhelyét képező iskola-ügyet is oly stadiumba hozta, hogy ma kétség sem fér hozzá Kispest tanügyi jövőjéhez.

Ha vissza pillantunk csak egy évtized multjára is, szembeötlőkké válnak azok a nagy horderejű változások, melyek a tanügy terén Kispest fejlődését karöltve kísérik.

Ott, hol egy évtizeddel ezelőtt négy apostol szántogatta a művelődés rögzös földjét, ma egy kis tábor áll.

Az iskolának a közművelődésre kiható erőit felesleges is latolgatnunk akkor, midőn szemünk előtt lefolyt áldásos munkásság eredménye előtt állunk: egy közmunkára nevelt, a közművelődést tudatosan előmozdító nemzedék, mely a jövő biztosítója.

Az élet nagy küzdő-terén, hol szerzett erőinket harcra küldjük, ott válik ki az iskola áldásos működése, ott válik a tudás aranyá, kincsesé, a tudatlanság átokká, mely egy egész életen át balsors között kíséri az embert.

Községünket rohamos fejlődésében egyedül az iskolák támogatják azzal a nemzeti törekvésekkel, melyek a jövőnek nevelnek nemes alanyokat: a hazának hű fiait, a nemzeti ügynek lelkes apostolokat, kik szűkebb hazájoknak, az általuk alkotott községnek válnak erős oszlopává, fentartó elemeivé, a közjó tudatos előmozdítóivá.

Az iskola áldásos működése az a herosi munka-kör, mely eredményében közvetve a nemzet, közvetlenül a szűkebb haza életére hat ki.

Az iskola neveli a nemzedékeket, az alkotja a társadalom nagy terebélyes fáját, melynek ágai átölelik a hazát.

Községünk, szűkebb hazánk, életében is fontos szerepet kell tulajdonítanunk az iskolának, mely a herosi munkakörből részt követel magának és lelkes ügybuzgósággal, kitartó munkakedvvel termi áldásait.

Tapasztalatok igazolják, hogy iskoláink fejlődésével községünk beléletében is változás állott be, mely a köztéren is élénken érezhető.

Iskoláink által felnevelt nemzedék ma még az aktív munkában nem szerzett jogokat magának, de a jogszerzés küszöbén áll, honnan az idő folyása már könnyen belésodorja a közéletbe, mely bennük fogja találni a haladásra kész fejlesztő erőket.

Községünk jövőjét mi egyedül az iskolák áldásos működése által látjuk biztosítva, mert csak a jó fa termel jó gyümölcsöket, művelt nemzedék teremthet boldogabb napokat, melyre a multak után vágyódunk.

Iskola ügyünk fejlesztő munka-körében, hogy kié a főérdem, azt a végzett munka osztályosai mérlegelhetik leginkább, kik bizonyára azokhoz az érdemekhez csatolják a dicsőség babérait, melyek egy negyedszázadnál nagyobb

odaadó, lelkiismeretes, böcs és áldásos munkásságnak fényes tanúi.

Ezek az érdemek, kit illethetnének a legméltóbban, mint vármegyénk kiváló ferfiát Tóth József, kir. tan., tanfelügyelőt. Községünk tanügyének fölvirágzásához kétségtelenül Tóth József adta meg a kellő tényezőket, kinek fáradhatatlan, lelkes munkássága, gondoskodó atyai szeretete mindenre kiterjed.

Tóth József Pestmegye tanügyének erőt adó terebélyes fája.

Tóth József egyéniségében rejlt szeretet hintett virágokat a tanítói tövises pályára, mely az ő munkásságában gyönyört áraszt.

Kerestük már rég mi az alkalmat, hogy tanügyünk felvirágoztatásáért köszöntet mondjunk annak, ki a magasztaltatásnak nem barátja, de ez nem olyan tekintendő, hanem az érdem elismerésének, mely negyedszázados pályája fölött ragyog.

Az alkalmat pedig a mult hó 31-én lefolyt gondnoksági ülés szolgáltatta, hol személyesen elnökölt és tanügyünk érdekében erélyes rendszabályokat hozott, melyek biztosítékát adják tanügyünk haladásának.

E rendszabályok, melyek körrendeletben közöltettek a tanítói karral, de általa személyesen is elősoroltattak az elnöklete alatt tartott tanítói gyűlésen, eléjét fogják venni mindazon összeütközéseknek, melyek látszólag a társadalom és a tanügy között fennállottak. E rendszabályok a tanítás szigorú megfigyele-

A „KISPESTI HIRLAP” TÁRGZÁJA

Sovárgás.

Lomha szárnyain a néma merengésnek
Ha elszáll a lelkem édes közeledbe
S epedő szerelem mámorában fűdik,
Mint virágillattól meg ittasult lepke,
Érzed-e ilyenkor titkos sejtelemmel,
Mi az a mi bájos lényed körüllegi
Erzed-e ilyenkor a lelkem varázsát,
Megerzed-e, a mit nem érthet más senki?
Lesz-e hál tavasz még, mikor lállak újra
Madárdalos fák közt viráglepte ágyon
Mikor ránk borul az alkony fél homálya
S lelkünk összeforr egy édes titkos vágyon
És én elmerülvén szemed éjjelibe
Néma sovárgással ölelek át téged
Tán így önfeledten egymásra borulva
Epedő ajkunk egy csókban összetéved.
Dayka Antal.

A „Telefon Hirmondó” ismertetése.

(Folytatás.)

Összeköttetés a parlamenttel.

A tőzsdével való összeköttetés létesítésével a pénzüvilág érdekeit vélte szolgálhatni a »Telefon Hirmondó«. Más irányban tett nagyobb szolgálatot, a mikor az országgyűlés képviselőházával létesített közvetlen összeköttetést.

A magyar embernek vérében van, hogy szeretet politizálni. Érdeklődik minden iránt, ami az országházában, az ország színe előtt történik, élénk részt vesz a politikai küzdelmekben. A képviselőház karzata kevés embert fogad be. A Dunaparton épülő nagy parlamenti épületé sem lesz sokkal tágasabb, s így a publikum nagy része amely különben is rendszeres napi munkájával van elfoglalva, csak az újságok révén értesülhet a fontosabb mozzanatokról, napok óta várt szenzációs beszédekről.

A »Telefon Hirmondó«-nak külön tudósítói vannak a képviselőház irói karzatán, akik félóráról-félórára megírják a történeteket, a

melyeket a beszélő ujság azonnal közöl hallgatóival. Budapesten is fontos dolog ez, a hol a legkorábban megjelenő esti lap is négy órakor kerül ki a nyomdából, a nagy lapok pedig csak másnap reggel hoznak tudósítást az országgyűlés üléséről.

A »Telefon Hirmondó« hallgatója — egyelőre csak Budapesten, de kívánatos, hogy nemsokára a vidéken is úgy legyen — folyton tudja, mit mondtak néhány perczel ezelőtt az országházában. Egy fontos, mindnyájunkat érdeklő törvényjavaslat sorsáról, minisztereknek hetek óta várt kijelentéseiről, interpellációk megtételéről, az esetleges miniszterium változásokról a »Telefon Hirmondó« hallgatója értesül leghamarább és a legpontosabban.

Ugyan ki hitte volna még néhány évvel ezelőtt, hogy valami a fővárostól mértföldekre eső vidéki városka lakója három perczel a miniszter beszéde után tudja, hogy micsoda fontos kijelentést tett a kegyelmes úr? Hisz valóságos megváltás ez azokra nézve, a kik messze vidéken néha csak napokkal a történetek után értesülnek az eseményekről!

sét eszközlik és a tanítót hanyagság esetében hivatalától való felfüggesztéssel sújtják.

Ezen a gondnoksági ülésen ígérte meg a megye érdemdu tanfelügyelője, hogy a polgári iskola felállítása most már elodázhatlan ügyében befolyását latba veti és az ügynek a helyzethez képest sürgős megoldását szorgalmazni fogja.

Tanügyünk magasabb fokra való fejlesztése, mely a polgári iskolák szervezésével áll szoros összeköttetésben, tehát küszöbön van, mely Kispest fejlődési történetének is jelentékeny pontját fogja képezni.

Midőn tehát ismetelten üdvözljük a megye tanfelügyelőjét, egyben üdvözljük a gondnokság tagjait, kik méltó munkatársai Tóth Józsefnek tanügyünk felvirágoztatásában, melyre a korral haladó községünknek égető szüksége van.

Valami a nevelésről.

Teljesen meg vagyok arról győződve, hogy minden erénynek és igazi érdemnek alapja abban áll, a kívánságokat és a szenvedélyeket, ha azokat az ész nem helyesli megfékezni tudni. Ezen erőt csak a szokás által lehet megszerezni s ezen erőnek helyes ténykedését csak a korai gyakorlat könnyíti meg. S e miatt a szülők leghelyesebben fognak cselekedni, ha gyermekeik rossz kívánságait, mindennel nem bírnak, a mit óhajtanának, már a bölcsőtől fogva lehetetlenné tenni igyekeznek.

Az első, a mit tudniok kell az, hogy semmit sem kapnak, legyen az bármi, ép azért, mivel azt ők kívánják, hanem csak az okból, mert a szülők úgy vélekednek, hogy ez számukra hasznos lesz. Ha arról gondoskodunk, hogy mindenkor csak az legyen meg nekik, a mire tényleg szükségük van, ellenben soha sem részselülnek abban, a mit sirás által elérni vélnek, úgy akkor és evvel ilyen dolgoknak nélkülözését megtanulják; önféjtség és láma által soha sem fognak parancsolni akarni és így önmaguknak sem azoknak, a kik körülöttük vannak félannyi terhet, gondot nem fognak okozni, mint akkor, ha erre azonnal kezdettől fogva tekintettel nem lennénk. Hogyha a gyermekeknek semmiben sem engedünk, ha néha valamit nagyon is óhajtanak, úgy annál kevésbé fognak sirni oly dolgok után, a melyek számukra például mint a hold vagy a nap is elérhetlenek.

Az ilyen neveléssel nem akarjuk azt mondani, hogy a gyermekek iránt elnézéssel ne legyünk, vagy, hogy ők már olyan okosan és tapasztaltan, mint városi tanácsbeliek viselkedjenek. Azokkal úgy, mint gyermekekkel szelíden is kell bánni s ezek idejüket néha játékkal is töltsék el. Véleményem csak az, hogy ha valamit kívánnak, óhajtanak, a kik az asztal-élőre soha semmit sem kívántak, nem akaratokodtak, előre soha semmihez sem nyultak, bármennyi hordatott is fel az asztalra; de mindig megelégedtek avval, a mit kaptak. Ellenben mások mindenből követeltek, nem is kértek, a mit csak láttak. Szüleik kénytelenek voltak, hogy ne lármázzanak, nekik elsőnek és mindentől adni.

Azon kérdésre, honnan van a gyermekeknek ezen különbözősége? okvetlenül avval kell felelnünk, hogy a nevelés tette őket ilyenekké, az utóbbiak mindennel bírnak, miután vágyódnak, sirnak lármáznak; az előbbieket pedig lemondani is vagy csendesen várni szoktatták.

A gyermekek minél kisebbek, annál kevésbé kell helytelen óhajait kielégíteni, mert minél gyengébb, fejletlenebb az eszük, belátásuk, annál inkább, korlátlanabban kell, hogy azoknak, kiknek felügyelete alatt állanak, vezetését és hatalmát érezzék. Ez okból kívánatos, hogy körülöttük csak tapasztalt, okos emberek legyenek.

Ha pedig ezentel is nem egészen úgy lesz, a mint tapasztalataimnak kifejezést adtam, annak oka én nem leszek, szívem nyugodtabb lesz, mert egy részről be is látom, hogy a rosztat egyszerre kiküszöbölni nem lehet; én a dolgot szőnyegre hoztam, mert ilyen nevelésnek a helytelenségét nemcsak én, de kell, hogy okvetlenül mindenki belássa. Megvagyok róla győződve, hogy azok, a kik e fölött fognak gondolkodni, nekem igazat fognak adni, hogy ha minél hamarabb a gyermekeket saját lábukon állni szoktatjuk, annál könnyebb lesz maguknak a szülőknek és nevelőiknek is e dologban működése. Sérthetetlen elvül álljon az, hogy ha nekik valamit egyszer megtagadunk, úgy annál maradunk is és sem sirás, sem önféjtség, akaratosság bennünket engedékenységre ne bírjon, mert ha ezt megtesszük, úgy evvel a gyermekeket előre eltökélt szándékkal türel-

metlenségre, daczosságra neveljük, hisz türelmetlenségüket, lármájukat siker koronázta, megjutalmaztuk őket, kivívták azt a mit akartak.

Ki a gyermekét jól nevelni és kiművelni akarja, kezdje azt korán. Minden atya — a ki óhajta (s mely atya nem óhajtaná azt?), hogy fia akkor is szót fogadjon, a mikor már nem gyermek — atyai tekintélyét minél előbb megszilárdítani igyekezzék; már akkor tegye azt, a mikor már a gyermek magát a szülői akaratnak alávetni képes s beláthatja, hogy kitől függ. Ha a gyermektől a tekintélynek elismerését és tiszteletet várunk, úgy a gyermeknek ahhoz még fiatalságában kell szoknia; a midőn azonban a fiu a férfikorhoz közeledik, akkor mindinkább több és több bizalommal legyünk iránta. Ilyen módon lesz a csemete, mint gyermek is, a mint óhajtandó és kell is, engedelmes s mint férfi úgy atyjának legodaadóbb barátja. Az atyák sokszor csalatkoznak abban, ha a gyermekekhez a míg kicsinyek nagyon is bizalmasan viseltetnek s a midőn azonban nagyobbak akkor irántuk épen megfordítva, szigorúbban viselkednek s őket maguktól nagyobb távolságban tartják. Szabadságot nyújtani és elnézéssel lenni a gyermekkel szemben nem szabad, mert ezek a szabadsággal élni nem tudnak s az elnézés sokszor rosztat vezet; a felnőttekkel azonban szigorúan és parancsolólag fellépni nem tanácsos, mert ezeket kell, hogy már saját eszük is vezesse. Azonkívül pedig, a mely szülők ezt teszik, legtöbb esetben ellenszenvet ébresztenek maguk iránt, nemkülönben azon titkos óhaj is, hogy nekik az útból ezek mihamarább távozzanak.

Úgy hiszem mindenki igaznak fogja elismerni, hogy a gyermekek a míg kicsinyek szüleiket egyedüli parancsolójuknak, de ha az iskolába járnak úgy a tanítókat is ennek tartásuk s ezt szem előtt tartva a legfőbb tisztelettel viseltessenek szüleik és tanítóik iránt; midőn azonban érettebb korba lépnek, úgy a szülők ezeket nem alárendeltként, hanem őszinte barátjuknak tekintésük s így szeressék is. Hogy ezen cél eléressék, úgy vélem azt kell követni, a mit előbb elmondottam.

Gyermekeinket kell, hogy hozzánk hasonlóknak ne tartsuk, mert hiszen ezeknek más értelmi fokuk, képzettségök, szenvedélyük lehet. Sokan a társadalom egyénei közül szeretik azt, ha okosabbnak tartatnak, szitkot, megszegyenitést másoktól nem szívesen tűrnek; sőt egyesek rossz néven is veszik, ha azok, a kik közel állnak hozzájuk, tőlük elzárkózott állapotban távol tartják magukat.

Mások ellenben azon sokak közül maguk

A mi a sportembereket érdekli.

A sportember türelmetlen szokott lenni és ha egy nap nem mehet ki a lóversenyterre, legyen az bármi okból, valóságos izgatottsággal várja az egyes futamok eredményeit, különösen akkor, ha valami künnlevő ismerősét megbizta, hogy erre, vagy arra a lóra tegyen bizonyos összeget.

A sportember ilyenkor a telefonhoz siet és fölcsilingeli valamelyik szerkesztőséget, a honnan legtöbbnyire azt a választ kapja, hogy:

— Még nem érkezett vissza a tudósítónk!

Evvel aztán kénytelen volna megelégedni, vagy várni egy két óráig, míg a tudósító bekoocszik a szerkesztőségre, ha nem volna a »Telefon Hirmondó«, a melynek sportosztálya gondoskodik arról, hogy a közönség minden egyes futam után annak eredményét és a totalizátor fizetési arányát megtudja.

A bécsi lóversenyekre, valamint a Magyarországi vidéki városaiban tartottakra külön tudósítója utazik a »Telefon Hirmondó«-nak, a ki telefonon tudatja óránként az eredményt.

Sportember egyáltalán nem nélkülözheti a »Telefon Hirmondó«-t, ha akár elfoglaltsága, akár egyéb ok visszatartja attól, hogy a lóversenyterre elmenjen.

Összeköttetés a színházakkal.

Talán nincs ember, a ki ha fáradtan hazajött, valamelyik este a napi munkájából, ne gondolt volna arra, hogy milyen jó volna végignyújtózni a karosszékben, a fölére csatolni valami szerszámot és behunyt szemmel, füstölő szivarral végighallgatni egy-két áriát, amit éppen az operában, vagy a népszínházban énekel a primadonna.

A »Telefon Hirmondó«-é az érdem, hogy ezt az álmot valósággá tette, 1896 tavaszán egyszerre csak az az ötlete támadt a vezetőségnek, hogy megtegye minden hallgatóját színházi kritikusként.

Addig ugyanis a »Telefon Hirmondó« egy-egy munkatársa eljárt a premiérekre és minden fölvonás után pontosan, igazságosan referált az előadott darabról, az előadó színészekről. A Nemzeti Színházra és a Vigszin-

házra vonatkozólag még ma is így van ez, csak a Népszínház és az Operaház premiérjeit bírálja meg maga a publikum.

A ki figyelmesen nézi a Népszínháznak, vagy az Andrassy-uti dalműcsarnoknak a színpadát, lát a lámpák között jobbra is, balra is párosával hat sárga rézből készült csillogó, tölcserforma jószágot. Ezek a tölcserék, mikrofonok azok, a melyek a színpadon elhangzó dalokat, a zenekarból fölzendülő akkordokat fölfogják és elviszik sok ezerfelé, a »Telefon Hirmondó« minden hallgatójának.

A hallgató csak odailleszti füléhez a kagylókat, a melyekből egymásután csendül elő Blaháné szomorú nótája, Hegyi Aranka finom éneke, Küry Klára pajkos dalolása, nem is szólva Solymosy kupléiról, Tollagi, Német mokus dalairól.

A sugó mellett, meg a zenekarban is sorakoznak mikrofonok. Ha valamiképpen baja esnék a szerkezetnek, ott van még hat darab tartalékban, csakhogy meg ne történhessék az a kalamitás, hogy éppen akkor akad el a hang, a mikor az operában Ábrányiné, vagy a Nép-

elzárkoznak gyermekeik elől s ezeket maguktól távol tartják. A kivel mint ifjával és férfival így bánnak, az bizony nemsokára más társaság, más barát után néz, a hol vigabban és fesztelelenebbül élhet s gondolatait kifejezheti. Ha a gyermekeket elejétől kezdve ehhez szoktatják, úgy később is könnyebben vezethetők és a szülők tekintélyét, szavuknak értékét, becsét mindig elismerve ennek könnyebben alá is vetik magukat, mert ehhez hozzászoktak. Ha eszük, belátásuk jóra való használatához jutnak, akkor már ezen szigorúságból annyira — a mennyire megérdemlik, engedni is kell. Az atyának arcvonásai, magaviselete gyermekeivel szemben így időről-időre kedvesebbé lesz, keménységéből enged s a távolság is gyermekeivel szemben mindig kisebbedik, mert ezek tudományban, belátásban, magaviseletben mindig hozzá közelednek, érettebb koruakká válnak. A visszatartás, melyben eddig neveltettek, szülők iránti szeretetüket csak fogja nagyobbítani, mert belátják azt, hogy ennek más célja nem volt, mint jóssággal, gonddal őket úgy nevelni, hogy magukat szülőiknek szeretetére és az embereknek becsülésére érdemessé tegyék.

Ennyit tartottam szükségesnek a tekintélyről, a melylyel kell hogy a szülők gyermekeik előtt birjanak, általánosán megjegyezni. Az első években ezt félelem és szégyen által kell megszerezni; érettebb korban pedig barátságos magaviselet és szeretet által meg kell tudni tartani. Végre mégis csak elérkezik azon idő, a mikor a veszőnek használata és a gyermekies bánásmód a gyermekekkel szemben megszünik. Ha ekkor a fiu szeretetből nem engedelmesebb és a kötelességeit nem teljesíti, ha az erénynek és a jónévknek értéke, becséje a jó magaviselethez nem sarkantyúzza, úgy meg kell kérdeznem, milyen eszközöket kellene még itt felhasználni? A félelem s aggódás, hogy az anyagi javakból egykor a szülők nem tetszése, haragja miatt kisebb részt kaphat, lehet, hogy őt ezen anyagi javaknak rabszolgájává teszi, titokban azonban annál kikapóbb, erkölctelelenebb és otthon is rosszabb-rosszabb magaviseletűvé lesz s utóvégre ezen önző céljának magára való kényszerítése is sokáig nem fog tartani. Később vagy korábban minden ember kell, hogy önmagára hagyassék, nagy baj az, ha a gyermek akkor saját lábán nem tud állni s kötelességeinek, melyeket hivatása ró reá, megfélelni nem képes.

Becsületes, erényes és tiszteltreméltó csak az, kinek lelkülete ilyen tulajdonságokkal bir. Ha azt akarjuk, hogy gyermekeink is ilyenekké legyenek s ez jó nevelés által el is érhető,

színházban valamelyik odavaló közkedvelt primadonna dalol.

A Népszínház előadásait a maguk egészében közvetítette mindjárt elejétől fogva a »Telefon Hirmondó.« Az operánál eleinte csak a nyitányokat adta tovább, később aztán, hogy tökéletesebbé tették a berendezést, az egész előadást hallgathatta az ember, minden ének-számával, zenekari részével egyetemben.

A ki csak némileg is szereti a zenét, a művészetet, be fogja látni, hogy mily nagy szolgálattal tesz ezen a téren a »Telefon Hirmondó« úgy egyes hallgatóinak, mint az egész intelligens publikumnak.

Oly finom szerkezetek ezek a kis mikrofonok, hogy szinte csodálatos. Nemesak, hogy tisztán, erősen, jól hallhatóan reprodukálják a hangot, hanem még egy kis bosszuságot is okoznak az énekeseknek, zenészeknek, a kiknek ők a legszigorubb kritikussai. Minden botlást, hamis hangot a leghivebben visszaadnak, éppúgy, mint a legtisztább, legkorrektebbül előadott éneket.

(Folyt. köv.)

tehát ez okból szükséges is, hogy ezen jóra való nevelés kellő időben kezdődjék és történjék. Ezen jó tulajdonságoknak azonban belső alappal kell bírniok, legyenek a szívben gyökereik, ne legyen csak álarcz, mely a szülőkkel szemben félelemből felvétetik és a gyermek ilyennek (jónak, erényesnek, becsületesnek, szófogadónak, tisztelőnek) mutatja magát, miszerint az atya ezért őt talán az örökségből ki ne zárja.

Massny Sámuel.

Az izr. hitk. közgyűlése.

Soha se látott, sohse tapasztalt érdeklődés mellett folyt le m. hó 30-án a helyb. izr. hitközségnek közgyűlése. Községünk csak úgy hemzsegett a nemzeti színű jelvényesek sokaságától, akár csak a képv. választás idejében. Ki gyalog, ki kocsin sürgött-forgott, hogy jelöltjével győzzön.

E közgyűlés egymaga lebilincselte recipiált polgártársaink figyelmét, mert ez az I. vala saját maga nemében. Alapszabályaink jóváhagyólag leérkeztek, mint önálló, teljesen független hitközség szervezkedtek.

Dr. Edelmann. eddigi templomgondnok, önzetlen, hazafias, a hitközség jólétének szentelt működését egy tekintélyes párt ez által vélte honorálni, hogy őt az elnöki tisztségre kandidálta; de az ellenségeskedés oly hatalmasan begyökeredett izr. honfiaink vérében, hogy elnöknézőbe mentek. Holzmann Ármán házába betoppánván, jobb, derekabb s termettebb elnökjelölt már nem létezett. Megkezdődött az élet-halálra elszánt hős vitézek harcza. Éljen zaj zugott itt is, ott is.

Dr. Edelmann a nagyon is szép számu gyülekezetet üdvözölvén, a közgyűlést határozatképesnek nyilvánítja és felolvastatja a Korányi József hitk. jegyző által szerkesztett évi zárjelentést. Ezen valóban szép munka jelen számból térszűke miatt kimaradt, de jövő héten egész terjedelmében hozzuk, visszaillesztést vetett az imént lefolyt évben előfordult eredménydus előjárói működésre. E jelentés végén a testvéri szeretet s áldásos egyetértésnek legszébb példáját adá Dr. Edelmann az által, hogy a hitközség belső reorganizációját s annak felvirágoztatására a jelenlévőket felszólítván s ennek sikeres elérésének érdekében a neki szánt tisztségről leköszönt. — Jóbarát s ellenség egyaránt annyi éljenzéssel fogadá e férfias tettét, hogy nagyobb elismerést alig remélhetett, alig várható volt.

Holzmann Ármán lett a hitközség I. elnöke! Szép magvas szavakkal a benne helyezett bizalmat megköszönvén, a többi tisztségre folyt a választás.

Alelnök lett: Ungár Dániel.
Tanácsnokok lettek: Reiner Adolf, Vadász József s dr. Edelmann József.

Ellenőrök: Herbacsek Bertalan, Fürst Jakab s Schwarz Bertalan.

Templomgondnokok lettek: Krakauer Mór s Fleischmann Nándor.

Pénztárossá választották: Fleischmann Nándort.

Jegyző lett: Korányi József.

A választmányba lettek választva: Apfel József, dr. Burger Manó, Deutsch Ármán, Nemes Izidor, Weisz Győző, Neumann Vilmos, Herskovits Dávid, Steiner Mór, Röth Ignác, Weil Bernát, Diamant Adolf, Krakauer Ignác, Farkas Mór, Rózsási Dávid s Beihilf Gábor.

Az adó felszólamlási bizottságba kerültek: Schubert Adolf, Lang Bernát, Nemes Lajos s Herskovits Samu.

Ezen előjáróság f. hó 3-án a megválasztott elnök vendégszerető házában alakuló gyűlését megtartá. A zöld asztalnál volt a kezdete s a fehér asztalnál a vége. Itt is, ott is csak

úgy sziporkázott a szebbnél szebb gondolat. A templom-alap gyarapítását ujult erővel s hévvel felkarolják. Az e hó 26-án rendezendő táncvitalomnak tiszta jövedelme e nemes célra van szánva. védnökönül sikertült az elnök tiszteltreméltó s bájos hitvesét megnyerni. Ez nagy vívmány, mivel az ő előzékenysége a biztos sikernek csálhatatlan jele.

Eccc.

HIREK.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Mint értesülünk, jövő héten ül össze a képviselőtestület a közérdekeket nagyon is érintő, fontos határozathozatalra. Értesülésünk szerint a közgyűlés fontosabb tárgyai lesznek: *villanyvilágítás ügye; a község ház kiépítése; az Üllői-ut, Fő-utca és Árpád-utca kiaszfalozása; a községi II-od szülész-női állás betöltése; az 1898-ik évi költségvetés tárgyalása.* Ezen érdekes tárgysorozat közgyűlés hihetőleg teljes számban fogja összehozni a község atyáit, kikre ezuttal nagy feladatok megoldása vár.

Dalárjaink táncvitalma.

Az Ullmann-féle »Dalárda Otthon«-ban kedélyes táncmulatság folyt le f. hó 1-én, melyet dalárjaink rendeztek fényes sikerrel. — Mint mindig, úgy ez alkalommal is díszes vendégkoszoru töltötte meg a jóval kibővített Ullmann-féle vendéglőt, mely díszesen volt díszítve. Igaz ugyan, hogy a hangverseny, mely tervezetben is már általános érdeklődést keltett, különféle okokból elmaradt, de dalárjaink mindezek daczára rögtönöztek egy programmnélküli concertet, előadván három szép dalt, melyet a nagyszámu közönség zajosan megtapsolt. Az új karnagynak Hackl N. Lajosnak ez volt az első »debut«-je, mely azt igazolta, hogy a »Dalárda« karnagyi pálczája avatott kezekbe van letéve. Ez volt a mulatság prologja, mely után Dávid huzta rá a talpalávalót, mely tánczra perditette a tánczért hevülő ifjúságot. Örömlőre szolgált ez alkalommal azt látni, hogy társadalmunk minden rétege képviselve volt, melylyel azt láttuk igazolva, hogy a »Dalárda« népszerű intézménye társas életünknek, melynek jövője van. — Ullmanné páratlan kiszolgálása csak fokozta a jó kedélyt, mely általános hangulattá vált. A táncvitalomnak a hajnal vetett véget, A jelen volt hölgyek névsorát — miután a csillogokat nehéz megszámlálni — sajnálatunkra nem sikerült összeállítani, miért is a jelen volt hölgyek szíves elnézését kérjük. A mulatság tiszta jövedelme 100 frt, melylyel a dalárda alapvagyona gazdagodott. — Feltűfizettek: Barák János 10 forint, Dorfner Antal 10 forint, Kovács István 5 frt, Herbacsek Bertalan 4 frt, Beretvas Tamás 1 frt, Torner Ferencz 1 frt, Fischhof Henrik 1 frt, Veckinger József 1 frt, Rác Ferencz 1 frt, Höchsit János 50 kr., Lang Bernát 50 kr., Magyar József 50 kr., Szabó N. 10 kr.

Iskola látogatás.

Tóth József, kir. tanácsos, tanfelügyelő mult hó 31-én a helybeli állami iskolákat sorra látogatta. Konstatálta ez alkalommal az egyes osztályok tulzsfuftságát is, melyet azzal orvosolt, hogy két osztály összevonását rendelte el, mely már meg is történt akként, hogy pótlással az V. és VI. osztály vonatott egybe és egy összevont IV. és V. osztály állított fel.

Vihar.

Kellemetlen vendég köszöntött be a hét elején hozzánk: vihar apó, ki hatalmának elismerésre méltó jeleivel száguldott végig nyugalmas községünkön. Nem kisebb dolgokat mű-

velt, mint tűzfalakat bontott végig, háztetőket emelt a légből, háztető cserepekkel dobálódzott, kerítéseket döntött a földre, ablakokat zúzott össze és talán még sok egyéb örömet okozott háztulajdonosainknak, a miről az ujságírói fül nem értesült. Az orkán országos jellegű volt és mindenütt sok kárt csinált.

Balázs napja.

Balázs napja egyházi is nevezetes nap, mert ekkor történik a járványos epidemiák elleni áldásosztás. Az állami elemi népiskolák növendékei ehhez az áldáshoz járultak f. hó 3-án, tanítóik vezetése mellett. Az áldásosztást Ribényi Antal plébános és Nuszpel István segédlelkész végezték, mely alatt a gyermekek misét halgattak. A szülők bizonyára örömmel veszik a gondnokságnak a vallásos nevelésre kiható figyelmét, melylyel a gyermekek lelki képzését ez irányban is kiterjesztik.

Kis templom, sok hívő.

Nap-nap után általánosabbá válik az a meggyőződés, hogy a róm. kath. templom nagyszámu hívei számára kicsiny. A héten is ezt bizonyította »Gy. sz. b. asszony« ünnepén az a sok hívő, kik a templomot szorongásig megtöltötték. Itt volna már az ideje az új templom építésének, mert hívő lélek van már elég. A mi késik, hisszük nem mulik. Néhány év múlva ez a kérdés is megoldást nyer.

Az osztalék.

Az első kispesti takarékpénztár mult hó 31-én tartotta évi rendes közgyűlését, melyen elhatározatott a tervezett takarékpénztári épület építésének megkezdése. Ezen az ülésen lett feltüntetve a részvények utáni osztalék, mely szép eredményt tüntet föl az évi zárlatnál, 6%-os kvótát. Kezdő, küzdő intézetnél ez az osztalék reményt keltő és mi ezek után szép jövőt jósolunk az intézetnek, melynek derék, fáradhatatlan, ügybuzgó igazgatója Vadász Márton mindent elkövet az intézet felvirágzására. Virágozzék is és hozzon gazdag gyümölcsöket.

Érdekes história.

Községünknek egy minden tekintetben megbízható polgára kereste fel a hét folyamán szerkesztőségünket és a következő érdekes esetet mondotta el. A napokban egy pénzt kölcsönző intézet általunk is ismert becsüese keresett fel és kölcsönös bemutatás után kijelentette, hogy a házat jött megbecsülni a kért kölcsön megszavaztatása céljából. Minthogy azonban jelen esetet elbeszélő polgártársunk kijelentette, hogy ő semmiféle kölcsönt nem kért, a kiküldött becsüese nagyot nézett és bizonyítgatásul a kölcsönkérők neveit is felemlítette. A nevek felemlítésére a jelen esetet elbeszélő polgártársunk is nagyot nézett, mert ez tényleg az ő és felesége neve volt. A becsülő tehát a kategorikus kijelentések folytán a becsléstől el állott, de kinyilatkoztatta, hogy ez tiszta dolog nem lehet és megígérte polgártársunknak, hogy az aktákat átnézi és az eredményről értesíti. Áttekintve általunk ezt a nem mindennapi esetet: két eshetőség foroghat föl; vagy tévedés van a dologban, vagy csalás, melyet kiszámított, de meghiusult tervvel készült elkövetni egy anonymus szélhámos. Majd kiderül a titok. Az elővigyázatosságot azonban ez esetből kifolyólag ajánljuk háztulajdonosainknak.

Kérjük a Casinó kölcsön könyveit beszállítani.

Tóth János, a »Casinó« lelkes könyvtárosa ismételen arra kért bennünket, adnánk tudtára mindazoknak, kik a Casinói könyvtárból könyveket vettek ki, hogy ezeket a könyveket legkésőbb e hó 15-ig származtassák vissza, mivel a könyvtár rendezés alatt áll és

a kivett művekre rendezés céljából most már elodázhatatlan szükség van. A könyvtári óra vasár és ünneppon este 7 órától 9-ig van megállapítva, mely idő alatt a buzgó könyvtáros a tagok rendelkezésére áll.

Táncmulatság P.-Szt.-Lőrinczen.

A Szent-Lőrinczen levő Reiter-féle vendéglő összes helyiségeiben folyó 1898. évi február hó 6-án házi jellegű táncmulatságot rendez maga a tulajdonos, melyre ez uton is meghívja Kispest közönségét. Kitűnő, izletes ételek és tiszta minőségű természetes italokról lehet mérsekelt áron gondoskodva. Belépti díj: Személy-jegy 40 kr., családijegy 1 frt. A zenét a jóhírű kispesti zenekar szolgáltatja. Kezdeté 7 órakor. Jegyek előre válthatók: Szent-Lőrinczen: Aigner Antal, Baumgartner Ignác, Keglovich Srmon, Schwarzer Rezső, Holzmann Lajos és Seper Kajetan uraknál. Kispesten: Berán József és Lambing Jakab uraknál. Budapesten: Mihelics József, Mertl István és Göller Antal uraknál.

Zenészek bálja.

A Stefán-féle vendéglőben ünnep- és vasárnapokon működő fuvó hangszeres zenészek bált adnak világpostával egybekötve f. hó 12-én. Az estélyt éjfélig gazdag zene program tölti be, éjfél után pedig tánc lesz virradtig. — Belépő-díj 1 korona.

Polgárok értekezlete.

A »Polgári Kör« ujjaébredésén fáradozik néhány lelkes polgár, kik egy szűkebb körű értekezletet hívtak össze az Ullmann-féle vendéglőben mult hó 29-én, mely értekezlet ki-mondotta a »Polgári Kör« fentartását, egyidejűleg pedig elhatározta, hogy közgyűlést hív össze, melyen a tisztikart választja meg és megkezdí működését. Örömmel vesszük e lelkes polgárok határozatát, de a kör életéhez a jelenlegi viszonyok között nincs nagy bizalmunk, mert azt a közönyt, mely a kört korai haldoklásához vezette, oly rövid idő alatt megtörni absolute lehetetlen. — Vajha csalódnánk!

Nőegylet bálja.

A farsang első bálja kétségkívül a »Nőegylet jelmez bál«-ja, mely ma lesz megtartva a Bódy-féle Vigadóban.

Iskolai új rendtartás.

Az állami elemi iskoláinkban életbe lépett új rendszabályok között, melyet a gondnokság adott ki, a többek között elrendeltetett, hogy a tanórák kezdetét két csengetés előzze meg; az egyik 3/4-kor, mely a tanítóknak, a másik közvetlen a tanítás kezdetét jelölve a növendékeknek szól, melyért a gondnokságnak csak gratulálni lehet.

Ujpesti koncertje a »Telephon Hirmondó«-ban.

A »Telephon Hirmondó« Budapest körüli hódító körútjában Ujpeste is eljutott és Kispest és Erzsébetfalva példáját követve megszerezte magának a beszélő ujságot, századunk egyik legnagyobb vívmányát. Az ujpesti vonal ünnepeles megnyitása f. hó 4-én volt fényes koncerttel egybekötve, melyen ujpesti műkedvelők arattak babérokat. A koncert, melyet mi is élveztünk, magas színvonalon állott és minden »piece« érdekelte volt. A koncertnek oly számai is voltak, melyek a művészi »niveut«-t érték el és bizonyára a kagylók hívei előtt általános elismerést érdemeltek ki.

Felhívás

a »Telephon Hirmondó« t. előfizetőihez.

A »Telephon Hirmondó« immáron egy teljes hónap óta legkedvesebb barátja lett Kispest közönségének. Az a páratlan élvezet, mely a kagylók előfizetőiknek okoznak, általános

vágyat támasztott társadalmunk minden rétegében a beszélő ujság megszerzése iránt. Ez ideig 160 előfizető regél csodákat a XIX. század hatalmas vívmányáról, a beszélő ujságról. Ez tény; tény azonban az is, hogy a »Telephon Hirmondó« igazgatósága az utólag jelentkezett előfizetőknél is páratlan gyors intézkedéssel a hirmondót bevezettette; evvel szemben ténynek kell vennünk az igazgatóságnak hozzánk intézett ama levelét is, melyben többek között az is meg van írva, hogy a jelentkezett előfizetők közül, bár a kagyló már birtokukban van, a tulnyomó rész az előfizetési díjat elfelejtette beküldeni, minek folytán e sorok kapcsán kérjük a »Telephon Hirmondó« t. előfizetőit, hogy fizetési kötelezettségüknek szíveskedjenek eleget tenni, nehogy kellemetlenségek származzanak. Az előfizetési pénzek Budapest, Kerepesti-ut 22. szám III. emelet, a »Telephon Hirmondó« kiadóhivatalába küldendők.

Értesítés.

A helybeli ág. hitv. ev. főkegyház február hó 6-án, azaz vasárnap déltán 3 órakor rendes istentiszteletet, utána pedig presbyteriumi ülést tart. Az ülésen a mint értesültünk id. Cséry Lajos egyházunk felügyelője is jelen lesz. Ennek kapcsán főkegyházunk tagjait arról is értesítjük, hogy a főkegyházi közgyűlés a főkegyház céljaira, szükségleteinek fedezésére 1 (egy) koronányi — a gazdagabbak tetszés szerint többet is — egyházi adónak személyenkénti való lerovását határozta el. Ezen, főkegyházunk fentartása érdekében hozandó csekély áldozat híveink által minden vasárnap délelőtti 10 órától délután 2 óráig nyugta mellett Brukner Károly főkegyházi gondnok s pénztárnoknál Fő-utca 36. szám alatt lefizethető, a mire a híveket a főkegyház előjárósága nevében felkéri: Kispesten, 1898. évi február hó 3-án Maszny Sámuel, főkegyházi jegyző.

»Gödöllő és Vidéke.«

Ily című társadalmi, közművelődési s közgazdasági folyóirat jelenik meg havonként háromszor Gödöllőn. Ára egész évre 4 frt. Ügyesen és élénken van szerkesztve. Irodalmi melékletén érdekes képeket hoz a gödöllői korona-uralom egyes részéről. E lapot azoknak, kik a szép gödöllői vidék és ennek fejlődése iránt érdeklődnek, a legmelegebben ajánljuk.

HIRDETÉSEK.

Két telek a vasúthoz közel és egy négy szoba konyha, pincze és kertből álló ház eladó, ez utóbbi esetleg bérbe adó. Értekezhetni Zrinyi-utca 22. szám alatt.

Pusztá-Szent-Lőrinczen

egy 3 utcza egy udvari szoba és 2 konyhából álló ház, ugy szinte több épületi anyag, cserép zsindey, vályog, téglá és kitűnő takarmány eladó.

Felvilágosításai a szerkesztőség szolgálg.